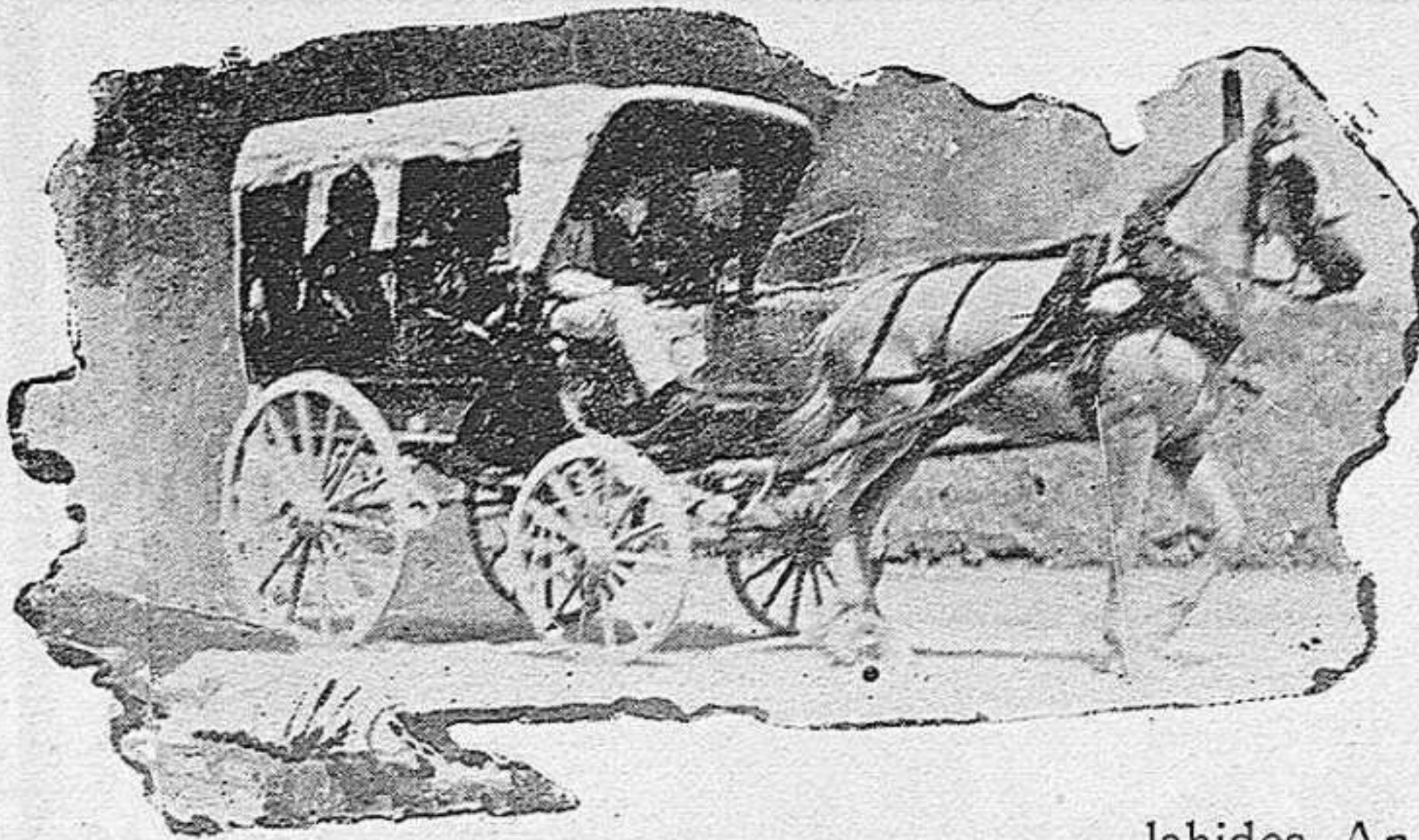

Porio-Pi

La Roqueta

Preu: 0'30 ptas.

Viatges... d'estiu

¡Hala! Es cavall surt a trot. No, a trot, no. Exager. Surt a pas, a pas, qu' es estat s' únic caminâ de tota sa séua vida. Ni ses mosques, ni es látigo, ni ses costes de pendent, ni sa perspectiva somiada de sa racció llunyana, logren treurel d' es caminâ de sempre. A pas surt y a pas arriba. Es un cavall que fa pensar en so d' en *Peret* d' en Russinyol, però un cavall d' en *Peret*, sensa alegría, sensa fuites cap an es vert, sensa visions de paisatge an el fons d'els uys; un cavall que quant camina diu sempre que sí, que sí amb el cap, an es camp, an els abres, a sa desgracia y fins y tot an els parroquians, que, a mitj camí surten a trobar el carruatje. Parroquiá més, parroquiá menos, ¡que importa! Després de tot, els ossos, els pobres ossos propis son els que pesen y els que cansen.

Infelis! Totes ses mosques de l' horta de Llevant han viatjat a sa seua esquena.

Desd' enfora el reconeixen y l' esperen tranquiles com esperam noltros s' arribada de sa diligencia ò el pas d' un tren. Es po-

bre animal no se defensa. ¿Y qué s' ha de defensar? Els anys y les desgracies l' hi han deixat quatre pels a sa coua inútil ahont l' amo s' hi axuga ses mans al omplir d' aigo s' abeuradò. Y sa pell, sa pobre pell per molt que tremoli, per molt que s' estremesca no pot amollar, no pot fer amollar a ses aficadisses ma-

lahides. An els dos minuts coneix tot el poble s' arribada d' es cavall. Aumenten ses mosques en un mil per cent.

Y d' això un riu. Va! y vé sensa fitxarse may en qui dú, ni en qui qualque. Al finalisar cada viatge, es dona una panxada d' aigo. Per suar hei ha que tení dedins. Baix d' anques y consagrat per complet a sa costa de Llevant, no li queda ni es consol de qu' un tòro el rebent o el destrossi es tren. Pensâ qu' el amo el mati ò qu' el comprin per martarlo, es pensar un impossible. Per morí haurá de morirse per conta propi. Un trabai més.

¿Y es cotxo? Es cotxo té moviments d' els quatre costats, remors de catástrofe, uns re-nous qu' a cada minut vos fan despedir de sa vida, de sa familia y de quant estimau demunt sa terra. Però la major part d' es viatjês coneix s' *instrument*, y coneix es camí, y no se preocupa.

A lo millô de sa conversa, un senyor gras que amb so seu pés du sempre de costat es cotxo, allarga un brás y apoya sa ma an es costat d' enfront. Es que s' acosta un cruce

amb se siquia de *Can Tal*. Es cotxo dona sa sodrocada esperada, es restableix s' equilibri y la conversa torna seguí.

El dematí sa conversació d' els passatjers es de tons radicals amb vistes a s' anarquía inconscient. Se parla malament d' els rics, pero hei ha que mirar de quins llabis yessen tants d' improperis: criades, assistens, gent de baixa condició. Les dotze es l' hora mes adecuada per viatjar. Es passatje sa renova. No se senten atacs contra sa propietat, ni contra els amos d' avuy. Son tots els viatjers persones d' orde: empleats del Estat, capellans, comerciants, enemics d' els inglesos y entusiastes d' en Santos Dumont.

Un any, dins un d' aquests cotxos, vaitx sufrí durant tot un mes a un senyor partidari d' el progrés. Era un senyor qu' havia corregut molt de mon, y que tenia a ca-seua, com efigie d' un sant, s' estampa de Mr. Sequah. Per cert que sa revelació d' els seus fervors la fé en circumstancies un poc tristes y d' una manera soptada. Un dia viatjava amb noltros, plorant sense conhort a un recó d' el cotxo, una pobre dona qu' havia perdut a un fuy engrunat a una fábbrica.

—El progrés ha de tenir ses seues víctimes—va dir *mi hombre*, estirá una cama y se quedá tant fresc com una lletuga.

Y la pobre mare, mirá aquell tío y no va sebre qué contestar convensuda de qu' es progrés era una cosa molt bona.... p' els altres. Desde llavores al trobarme amb aquest fulano pens en sa dona desgraciada y sent vivas simpaties p' els *pieles rojas*.

Y, no obstant, preferesc aquest passatje an el passatje d' els tranvies. El passatje d' els tranvies es menos comunicatiu y un poc més ridícul. Té la serietat de les cantonades. Parla baix y únicament alsa sa veu per dir: «Mir vosté, quant jo estava a Londres...» frasses sueltas que vos deixen cercant puntes a voltros, pobres provincians que mai heu passat s' horitzó de sa vostra roca.

Si sou observadors, si teniu hores lliures, viatjau de quant en quant en un tranvia, o en un cotxo de parada y ja dins ells, arreconats, escoltau atentament. No hei ha cosa que fastidiy més que ses costes amunt a un viatge lent; y no hei ha com el fástic per fer amollar a s' homo mil tonteries. Ho sé per experiencia y heu sabrás tú lector, per l' experiencia que fasses en mí.

M. SARMIENTO.

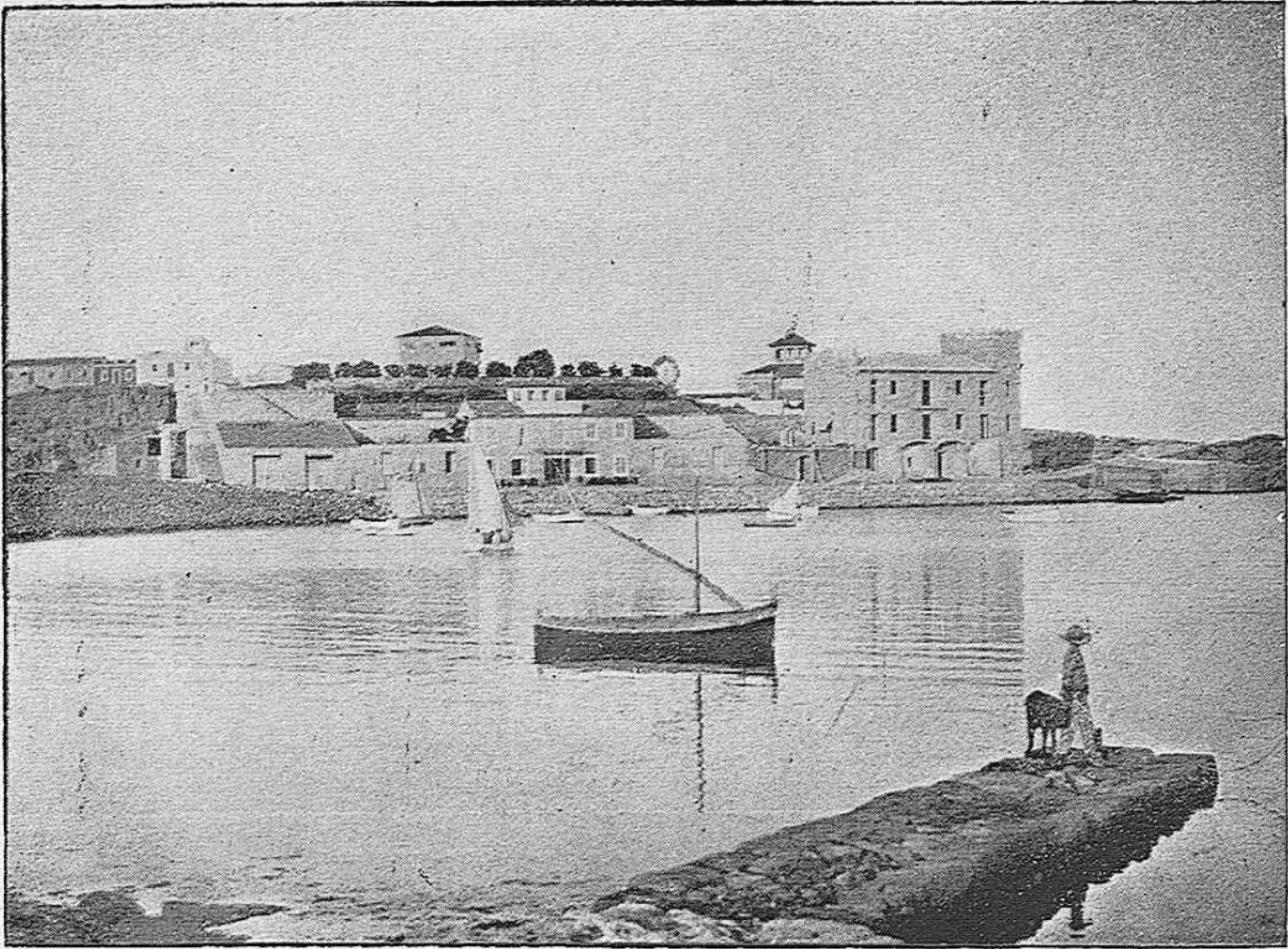

Porto-Pí

EN torn de la cala s'arremolinen en grupo els *chalets* aristocràtics, enfilantse en anfiteatre per sa penya com si tots a una volguessen veure reflectides en l'aigo tranquila les lincas delicades y els colòs somri-guents de ses construccions, com-e rivals belleses devant el jurat indecís. Es conjunt

tuosa d'un caminói forjat demunt la catifa grisenca de la senyorida per l'esperdenya constant, ja perfumada de garriga, d'els artillès, estiuetjants obligats de mitx més, qu'els semblí un any...

La badia es tiny d'auba; tot dorm encara en es recó escohit. La torre d'es Vigía, guar-

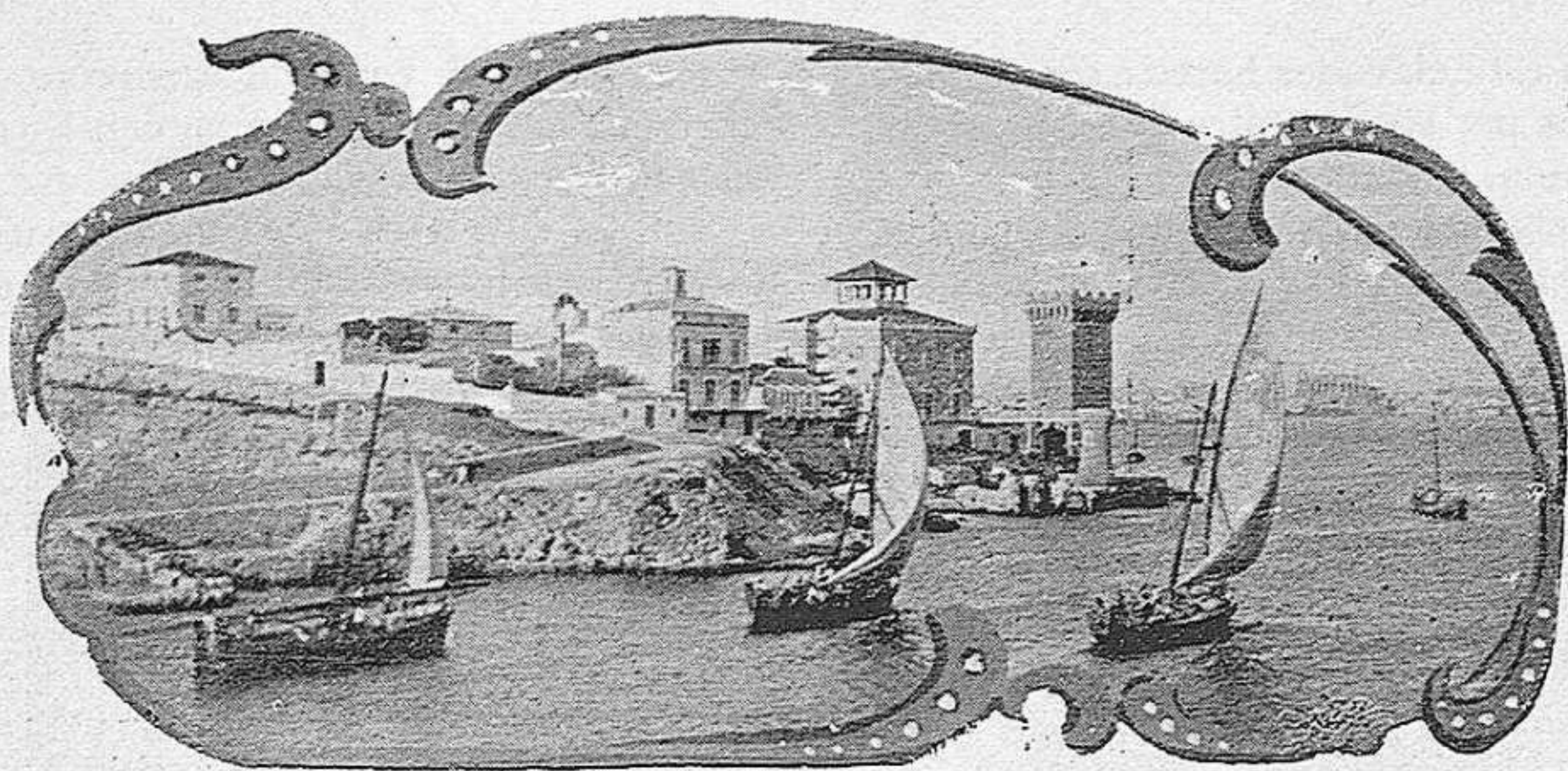
Porto-Pí. — Sa culasa

está armonisat admirablement per brufades de verdor que la ma de l'artista més exquisit haguera duptat en colocà. L'cura exuberant y ambiciosa aquí puja atrevida la soca de solitaria palmera, allá teixeix a un jardí un marge de verdura, a punts impene-trable, qu'augmenta la curiositat d'els de de-fora per descifrà el misteri de poesia de lo desconegut.

El castell de Sant Carlos avansa cap a la badia com-e monstruós caixal arrelat fort, amenassadô, imponent, mostrant p'els costats, la boca negre ò l'esquena lluenta d'un canó. Su-baix se dibuixa la cinta rotja y tor-

dia avansada de cors anhelants qui 's veuen negretjà demunt la Riba, els-e dona amb els gegantins brassos embanderats, avis de l'arribada de l'ausent, quant per ells es enca-rra imperceptible el puntet llunyá qui va au-mentant, de l'airós velê ò del vapor qu'arriba deturantse, amb ritmes més llargs cada vegada, com si volgués retardà un mo-ment encara la transmissió de l'alegría incer-ta ó de la mala nova sempre temuda.

Y mentres, amb penes fondetjat, vessa en terra un carregament d'estretes de mans alegres y germanívoles y de paternials cari-cies, mal contengudes per l'ausencia, la to-

Fot. de don M. Pou.

Porto-Pí. - Sortint a pescar.

rre de pedra 'par qu' es senti orgullosa saludant al qui regressa, dient tot onetjant els draps:

— Jo l' he afinat primê.

* *

El sol puja fentse pesat; es l' hora en qu' es respiren plenament les flaires sanitives d' el bosc, mesclantse amb les alenades de saladina qu' arriben als pulmons amb les caricies de l' embat qu' entra.

Les persianes que s' havien ja mitx closes, se fanquen d' el tot; de sobta 's reuneix a la vorera un esbart de sombrilles de colors blanquinosos, que surten de les cases, entorn d' un parei de pescadors qu' estiren penosament es bolitx... s' acosta, poc a poc... pesa... es peix bota, impotent per tornâ a s' aigo, amb lluentors de plata.....

Es dinâ está a sa taula.

* *

¡La siesta...!

Es una innovació d' els forasters; els nostros burguesos la digereixen en castellâ, però digereixen admirablement...!

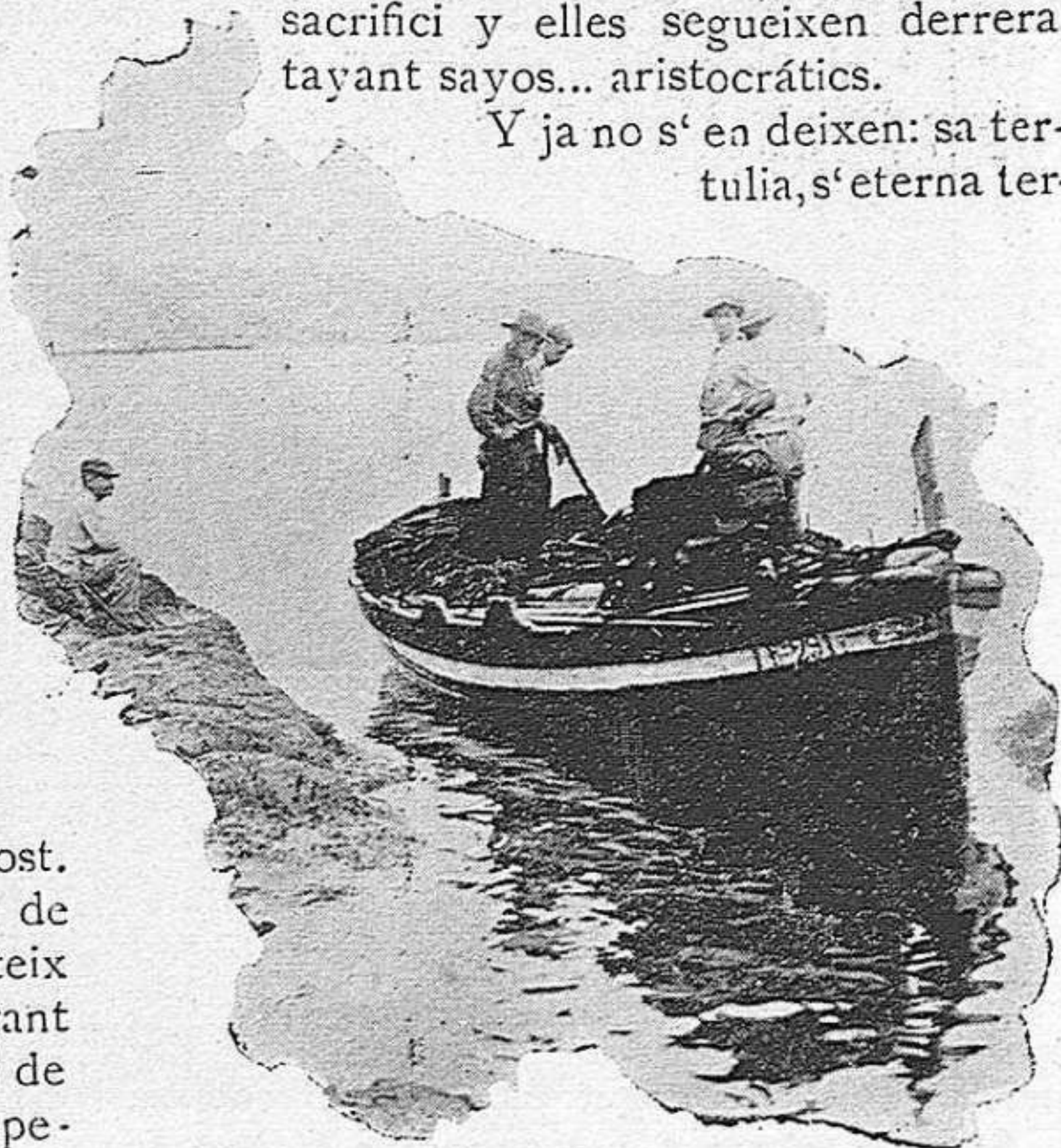
Les atlotes deixen es *crochet* comensat no se sap quant y acabat.... (?) no 'n parlem. Els pollos tiren sa *Metafísica* ò es *Dret romá* a demunt es llit, juntament amb una novel·la d' en Paul de... (No sé qué més). Y es sol ja es casi post. Sa poética cala, qu' en s' hivern serveix de refugi a ses barques d' el *bou*, se converteix en s' estiu en refugi de sa náutica... elegant y també se p'sca qualche co-a; canoes de senyoretas qui saben remâ y tot (!) compeixen en forsa, vigor y pericia en ses de pollos, en traje de *sport*, qui se queden en-

derrera amb sos rems en *l'á* y sa boca uberta... Sa bellesa vencent a sa forsa...

Sa Torre d' els Perayres los se mira satisfeta de sa distracció que li donen tan bons vehinats, a ella, a ella veyja ja, qui no havia vist may aquestes coses, orgullosa de son colò grisenc y exhalant una olò de rebasavia....

Per terra també 's deverteixen de *lo lindo*: tranvies que pujen plens per tornarse ompli en devallâ més tart; carruatges particulâs que van y venen derrera un tronc *pur sang*; ves'its blanquinosos y sabates renoueres, colls alts, ge t jove, bulla, passetjos en estols fins a Cala Majô y a sa *Lecheria* de la Bona Nova.... els pollos paguen sempre de bon gust un tassó de llet a ses *mamás*, p' es sacrifici y elles segueixen derrera, tayant sayos... aristocráticos.

Y ja no s' en deixen: sa tertulia, s' eterna ter-

Fot. de don M. Moragues.

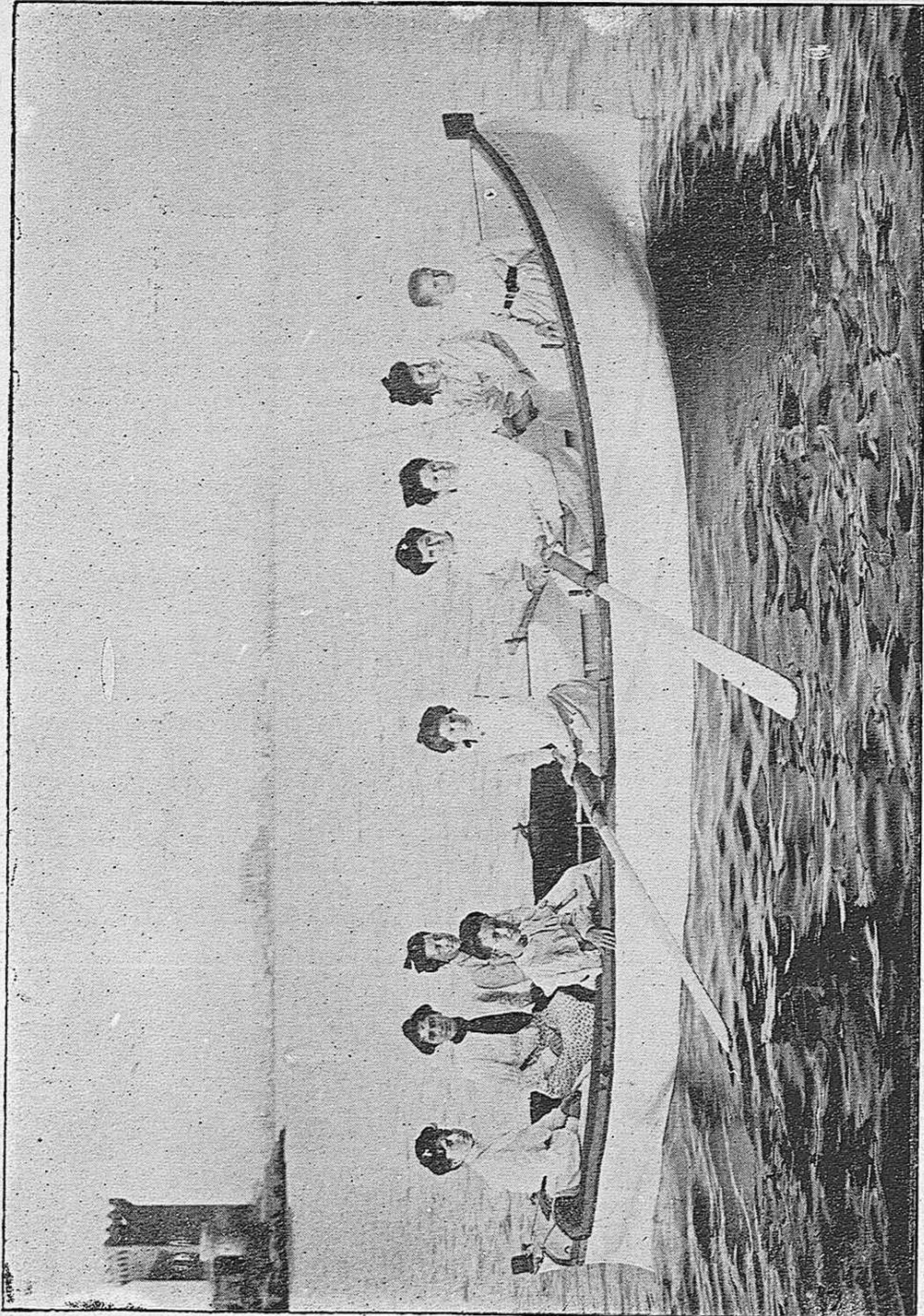
Recohint es bolitx.

tulia, els e té clavades hores a ses otomanes. Una hora per sopà y altre pic. Els joves ballen, canten, se deverteixen.

Això els dies fanês, perque els diumenges y festes..... també se deverteixen.....

Res més. Se veuen desapareixe un a un els llums que queden, s' apaguen les remors, silenci, fosca per tot.....

Sols es faro d' es Vigía queda encés prolongant ses intermitencies tota sa nit, com

Fot. de don M. Pour.

Porto-Pi. — Senyoretes bogant

Els joves se cansen, els veis s' avorreixen y se condormen..... Devês les onze els e despert un renòu conegut; es el derrê tranvía.

S' atura es *xep-à-xep*; se senten frasses de despedida, tancâ de portes, y.....

un uy de cíclop que guardás, mitx dormit, es sò tranquil d' els burguesos, pipelletjant pererosament, de tart en tart.....

E. O.

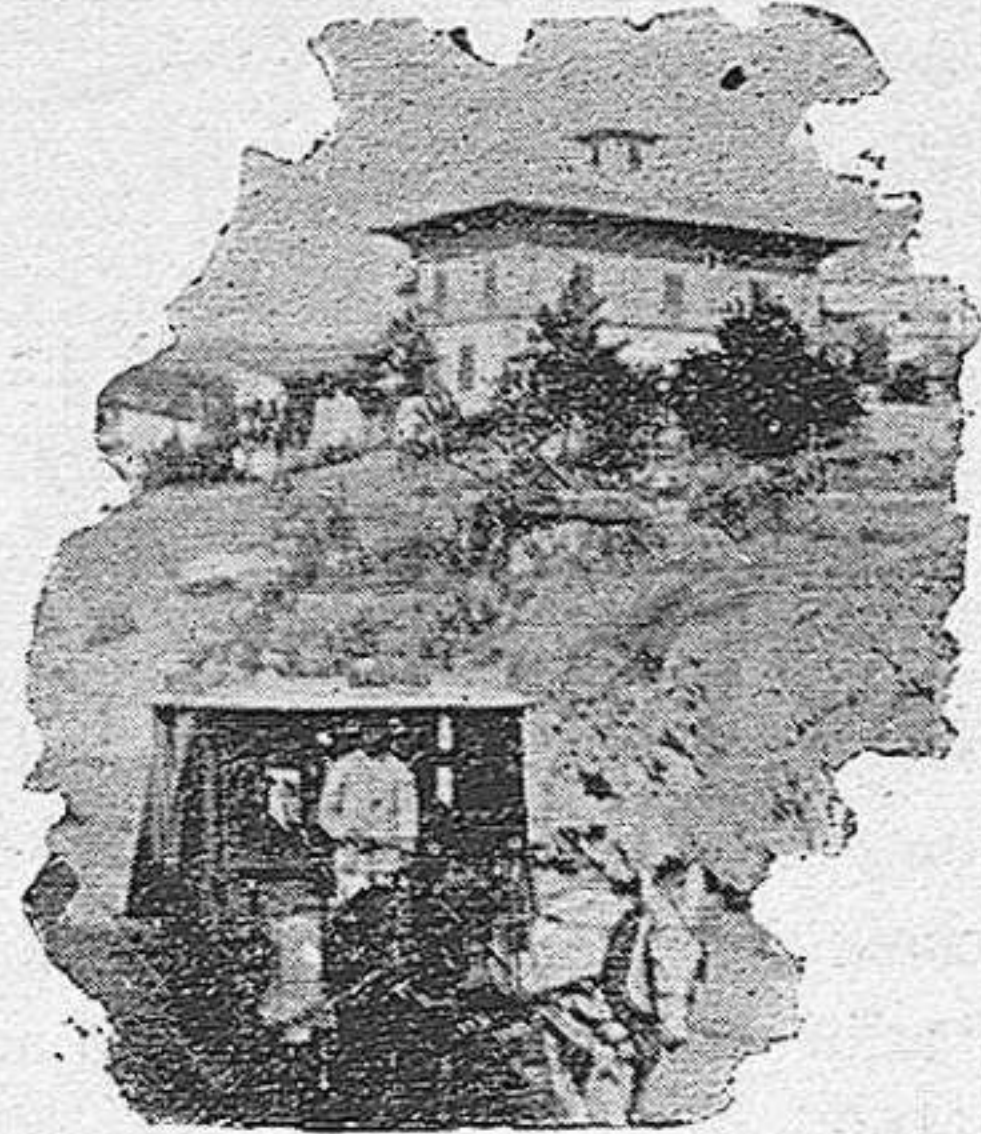
El Terreno

Aquí, que no tenim platges y balnearis a la moderna, necessitam un refugi confortable, tancat p' el mar y brufat aquí y allà de casetes ahont gosar els plahers d' els banys.

El Terreno.—Grup de cases en el camí.

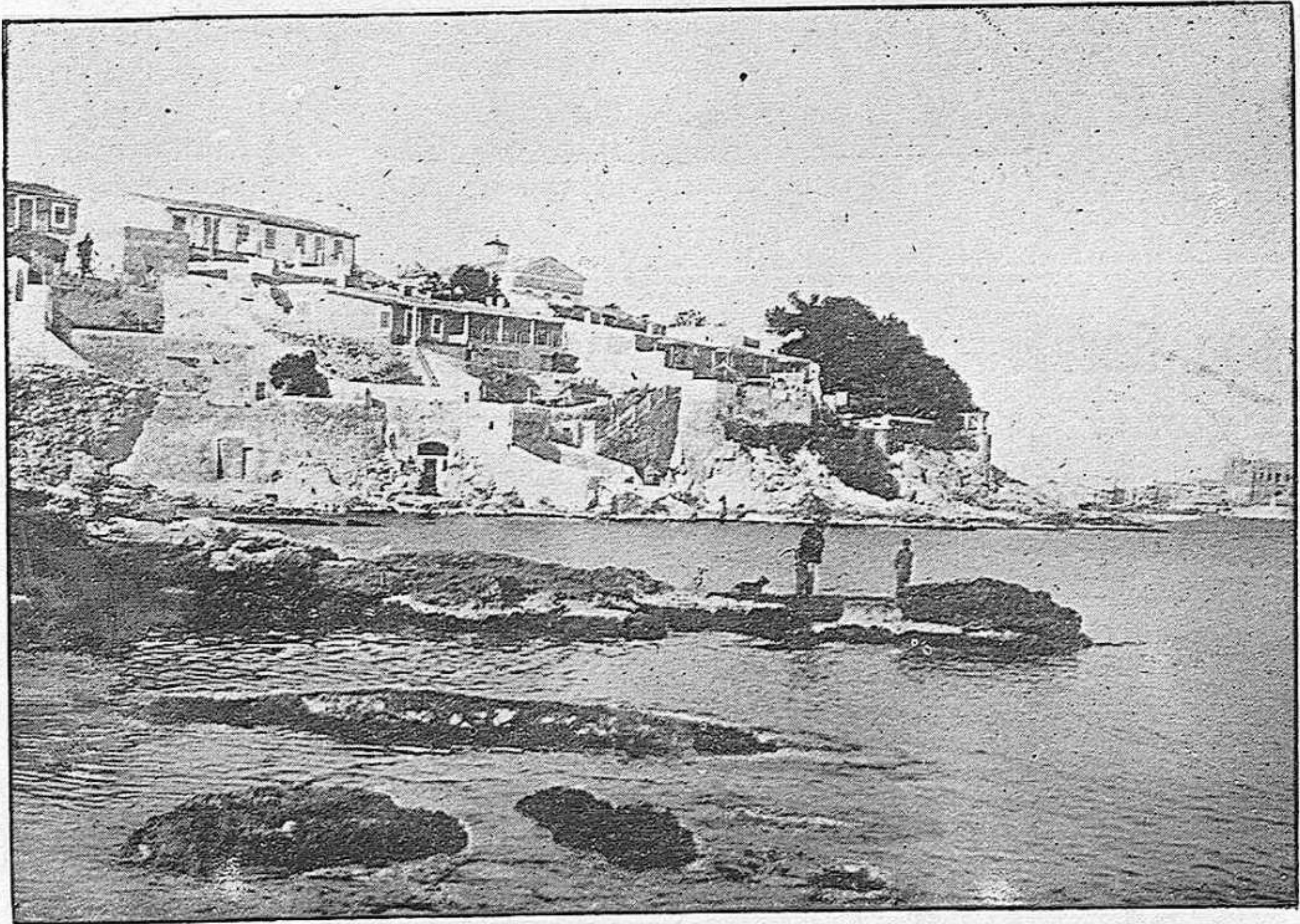
El Terreno umpl a maravella aquestes dues necesidats; la mar calmosa d' estiu ba-

El Terreno.—Un chalet.

nya y besa els pèus d' els pintorecs *chalets* y entre ses verdoses roques, guaiten ses estores de casetes y casetes que son refugi de belles *náyades*, que ufanoses disfruten los plahers del bany, causant enveja amb sos seus còssos a ses sirenes de sa legenda.

El Terreno té una fisonomía especial; es el refugi de potentats y de modestos burgue-

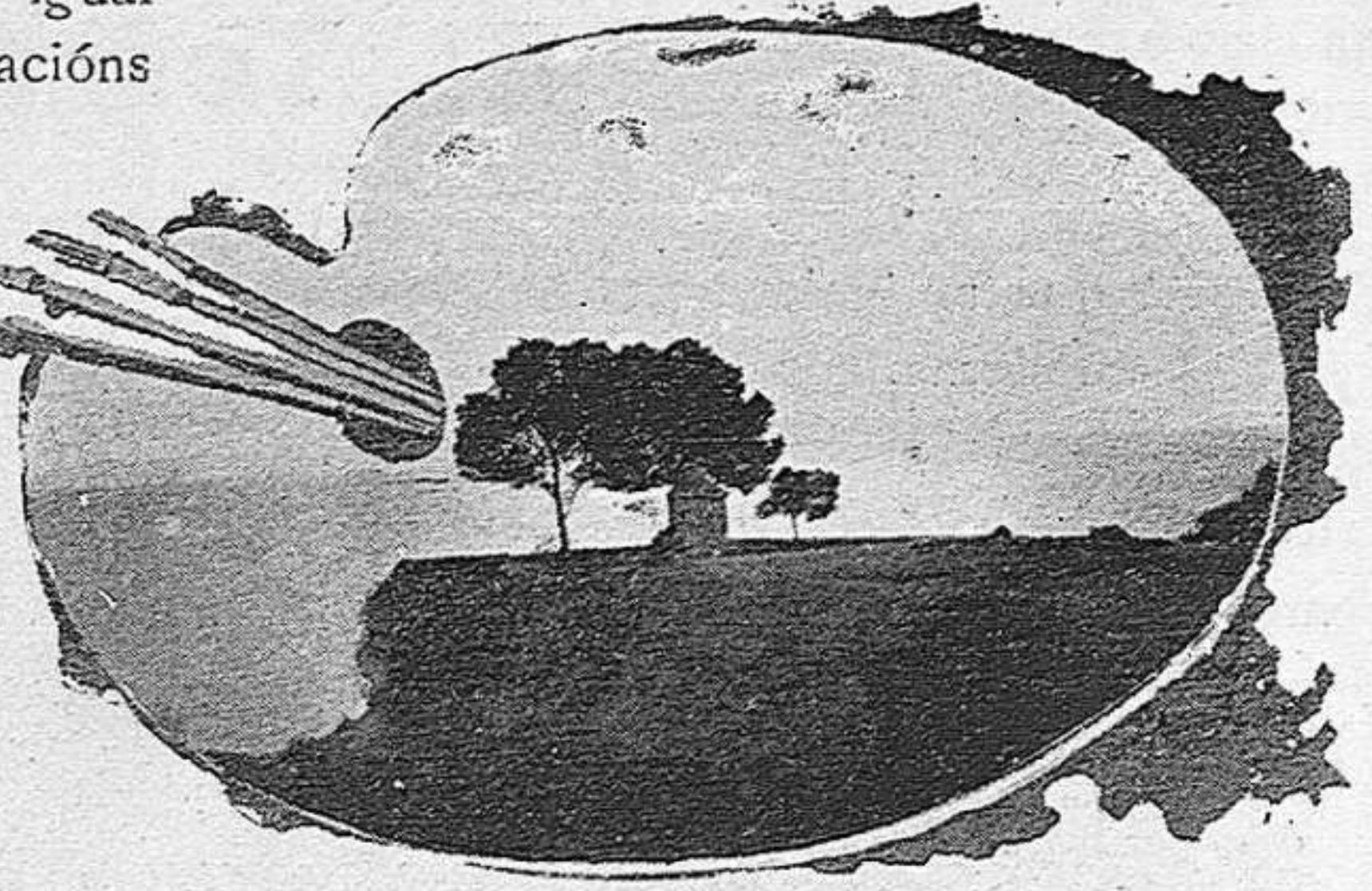
El Terreno.—Còrp Marí.

sos, que riuen ditxosos, respirant per igual sa saladina y s'aire saturat d'emanacions ressinoses d'el pinar.

Sa diferencia está únicament en ses comoditats internes d'el edifici en qu'ells viuen.

Mentres arriben a l'orella d'el passetj antrumors d'alegre conversa, ècos de veus delicades y juvenils, y sons de valiós piano, sortits d'hermosa finca, rodetjada de jardins y enrevoltada d'un círcul de llum de g s, se sent el croixit ràpit de sa ploma, el cant qu'adorm s'infant y l'espiretjar d'el quinqué, tot ell junt a s'humil caseta, ahont creix amb pena sa parra trepadora.

P. F. G.

F. t. de don M. Moragues.

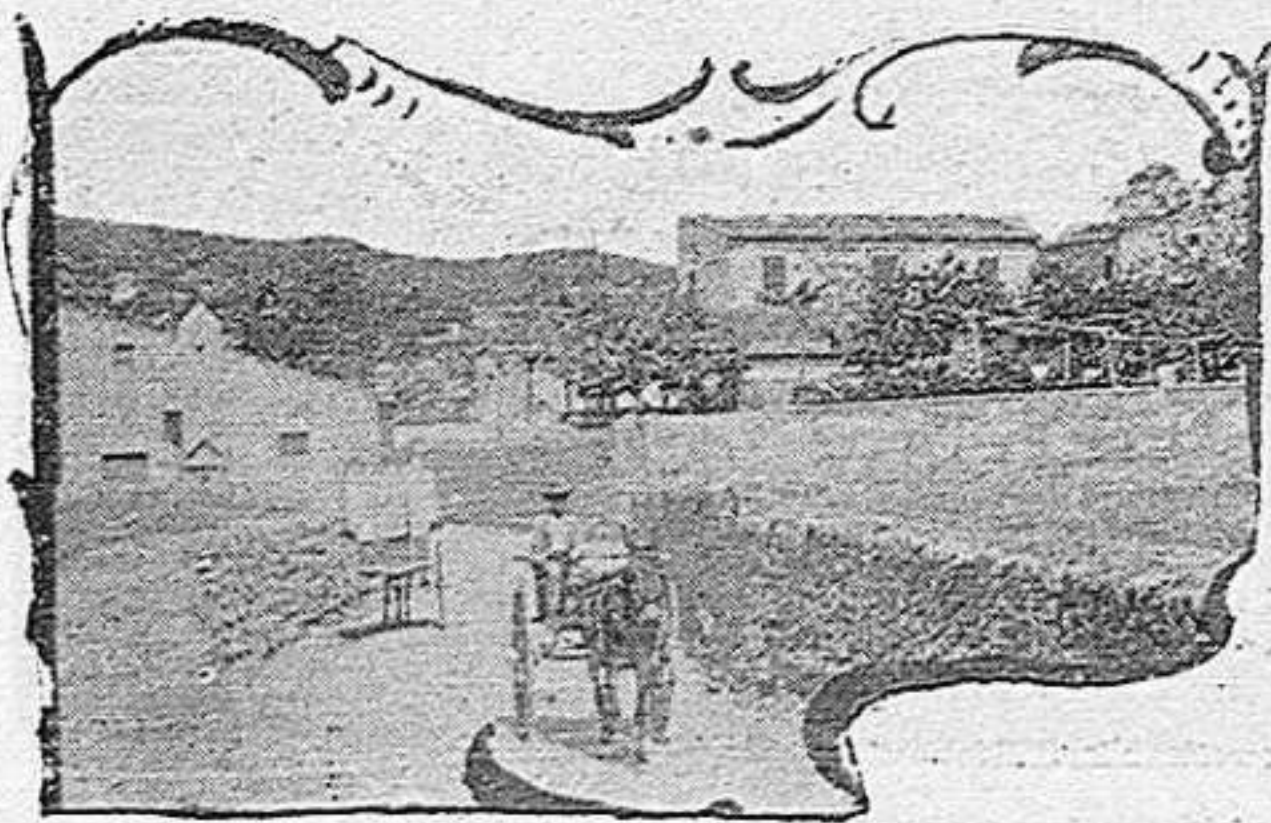
Una vista a sa lluna

El Terreno. - Vista General

Son Serra. — Sa Vileta. — Son Rapinya. — Son Moix

..... Ja se sab. En vení s'estiu sa gent de gust y de més ò menos pessetes s'en va a

Entrant a Son Serra

suâ a fora porta. Els nostros *suburbios* desde es famós *Molinâ* fins an el *Terreno* y *Porto-Pi*. ahont estiuetja s'elegancia barato, fins a *Son Serra* y sa *Vileta*, residencia de comerciants a la menuda, empleats de poc sòu y capellans de missa y *tresillo*, tot está p'e. Durant els mesos d'Agost y Septiembre sa nostra Ciutat queda amb casi menos de la mitat de persones. Devès les dues, quant se tanquen ses oficines, un rosari de *carrils* parteixen de totes ses Portes y s'en duen gent y més gent cap an es quatre punts de s'horitzó. Llavò Palma queda com a somorta y tristona, fent la siesta dins sa calitja de

Il·lustració Mallorquina

sa badia com sa favorita de s' *harem*, de que parlen els poetes:

quedant reduits a sis o set *chalets* burguesos, ahont estiuetjen algunes families ciutadanes, que a consecuencia d' esser sempre ses mateixes, bé se pot dir que formen una familia. Aquella petita colonia no fa gens de truy y per molta gent passa despercebuda. Se contenta amb está a la fres-

ca, tranquilament, figures de mòro es dematí y aigo de pluja tot lo día fins que a les deu d' es vespre se tanca cadasqu' ú a casa no sensa despedirse amb ses paraules de costum.....
—*Bona nit tenguen.*
¿Volen sopà

Son Moix. Un jardí.

Idò bé. Sortint per sa Porta de Jesús, si preniu es camí de Ronda cap an es pont de Tiradò, anau un bon trós bordetjant sa murada fins allà ahont es camí de sa *Vileta* s' obri pas per dins dues fileres d' ametlès polsosos, perdentse allà llany per sa costa de Son Pizá, Son Co'onè y ses Cases Noves ahont es panorama es tot un altre, encara que vos trobeu a dos tirs de passetja de Ciutat. De front, sa cordillera blava y ombrívola de Ponent s' es aparescuda mes de dos pics com una diadema de reina, a qualque aprenent de poeta qui la mirava desde es *pescante* d' un carril, pensant amb s' atlotá qu' estiuetja a Son Serra. Damunt es terra-plé de Son Moix Negre apareix en primê terme un grupet de cases, lluentes y blanquinoses a sa claror d' es sol, rodetjades d' ametlès y figueres, d' aquesta vegetació mediterrànea que may perd sa verdor y que posada entre ses parets de ses casetes amb persianes verdes dona un colorit que be podria servir de fondo a una aquarela. Allò son els *Establits de Son Moix*, qu' es propietari de sa possessió no ha volgut mai aumentà,

amò noltros?

Si pau y tranquilidat d' els *Establits de Son Moix Negre* y altres reconets per l' estil, qu' es sa característica de ses casetes a fóra tal com les varen concebre y realisà els nostros pares, aquells mallorquins de bon de veres de que ja no queda memoria... aquesta tranquilidat, com vos deya, s' es transformada y ha desaparegut quant vos n' anau a *Son Serra*, ó sa *Vileta* y *Son Ra-*

Son Moix.—Vista General.

pinya qu'avuy tot forma una mateixa cosa, ja que s'expansió d' *es veraneo* (parlem en castellá perque anam a país civilisat) ha borrat ses diferencies de tres localitats pageses y solitaries, y avuy pareix allò un arrabal de París (?) perque fins y tot hei ha Born amb música, teatro, banda, (La Aldeana) municipals y horxata es diumenges. S' elegancia d' el mon modern ha prés possessor d' aquell

Son Serra ahont no hei havia un temps més que sa caseta del senyó Mandilego! Els diumenges a missa guants blanchs y calces negres; els decapvespres s'acompanyada a sa garriga y es vespre reunió, desde es joc de penyores fins a la Bohème. Ses pageses d' aquells contorns a consecuencia d' *es roce* han après uns altres modos y han agermanat es volant amb sos guants de *cabretilla*. Allá *els pollos* de còll alt y cap de grí en fan de ses séues, y per tot sentiu cantà aires de *zarzuela*. Sols els pares de familia, que son els qui suen més qu' els altres, prenen refugi en es terradet, y cuiden flors ò juguen a tresillo. Per tot *chalets*, y jardins, molta gent y molta elegancia, sobre tot s' elegancia.

Fassé n, per acabà, una excepció a favor de *Son Rapinya*. Per causes males d' expli-

Sa Vileta. —Un carrê.

cà, aquell ciseriu es molt diferent d' els altres de per allà aprop. Sa séua situació magnífica, elevada per damunt tots aquells contorns, es número reduit de cases de recreo, sa condició d' els séus visitadors y habitants li donen cert aspecte pintoresc baix de tots punts de vista. Pintoresc per sa séua situació arreconada dins ses muntanyoles qui se desprenen de na *Burguesa*, rodtejada de pinàs y garriga seuvatje qu' en fa un punt excelent per tení bona salut. Pintoresca per sa societat distinguida y tranquila que s' hi es arreconada. Allá no hei ha bogiot ni *modernisme*. Quatre families modestes, y una iglesia simpática donen an aquell lloc un caracte especialíssim, ahont sa respira s' aroma d' els camps *autentic*, desprovist de maletís de tota mena y plé d' els cants d' els aucells d' el cèl y de sa poesia de sa bona vida.

R. B.

Son Rapinya. —L' Iglesia.

Es Molinar

Hey ha un refrán que diu *todo es según el color del cristal con que se mira*. Y es Molinà té tants de matissos que per uns es una sucursal de Venècia y per altres no passa d' un suburbi mal sá, ahont no pareix que tenguin vida més que ses tavernes. Vertaderament qu' el cap y coua son tavernes y que per mitx no 'n falten.

Els establiments de *Barce'ona, Cas Tort, A baix terra*, obrin marxa y desd' ells fins a *Can Fonoy* a ses derrerries de ses casetes, se conten més de trenta tavernes.

Però deixem aquesta part trista, ó alegre, segons per quí y seguime, amables lectors a passar un día an es Molinà; anem d' es bras y vos guiaré com pugui per dins aquell enfilay de casetes y casetons. Triarem un diumenge. ¿Vos agrada es día? ¡Idò en marxa! Anem per sa porta d' es Camp. Trenca es día, y dispensau sa dematinada en obsequi a sa pescada, es número més típic d' els diumenges, en es Molinà.

¡Sa pescada! el somni de tota sa setmana,

un día lliure, aixecarse quant els galls canten, sortir a sa platja a rebre sa frescoreta de sa tramuntana y assistir an el desxondiment d' el día; els gambês qui retornen amb so llumet vermey, plens d' homitat y per la

Es Molinà. — Pescant

carretera baixen les primeres guardes de cabres cap a Palma.

De les tavernes surt una retxa de llum rotja demunt sa mitja tinta de l' auba. Homos, carregats amb cenayetes y canyes entren y surten, van a prende es café y s' en-saimada y tots depressa a cercar sa barca y cap a fora.

S' oretjol de terra, espargeix a la desbandada infinidat de bots y de pasteres sembrant de punts oscurs la mar a penes rissada, punts que tayan a tresos, la torrentada de raigs de sol com a dorats mirays que jug n demunt ses aigos.

Mentres els pescadors están divertintse y imaginant escuses per que no han agafat més peix, seguime y anem cap a l' iglesia, molt democrática, (amb so bon sentit de sa paraula) aixecada a la vora del mar, quina entrada té per causa sa molsuda arena ò els munts d' alga, quant ha fet temporal. Allá hei ha atletes y si sou jove podreu recreà sa vista.

Els molins.

Quant ses barques venen de sa pesca y els portitxols y portixolets¹ els donen acullida, tota sa familia va a rebre-los y amb més satisfacció si sa cofa está ben plena de tormassots y de vaques; celebren abans ja sa bona caldera de roqué fresc, qu' encara bota.

Després tot s' encalma, ses cases tenen ses persianes tirades per pò d'es ressol, ses dones arreglen es dinar y els homos son a prende sa copa de palo a sa taverna d'es cantó. Sa platja está deserta y els botes en roda, s' engronsen an el sol de mitx dia.

Es Molinà.—Sortint de missa

**

A ses primeres hores d'es decapvespre, els fluixers se fan a la vela y umplen de vaiveres barques desde sa punta d'es Matxins fins més en allà de *Ca'n Pastilla*.

Els estiuetjants surten an es terradet a prendre la fresca, esperant amb solemne beatitut sa venguda de sa nit, mentres que per llevant sa costa escarpada va prenguent tons d' incendi, al pondrese es sol y an es Poble nou, a ses darreríes de s' Arenal apareixen els primers llumets de sa vetlada.

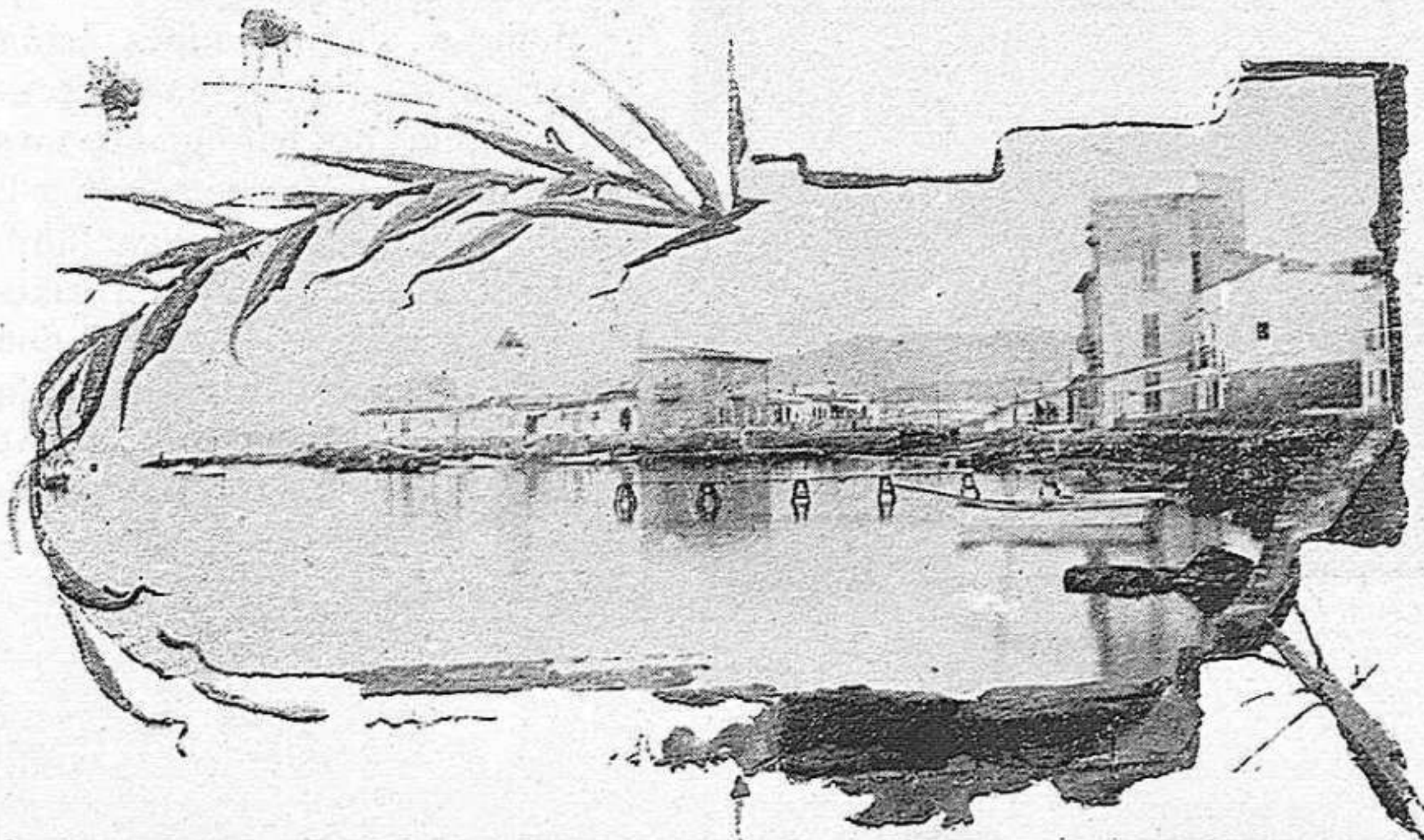
Ses vetlades an es Molinà, n' hi ha per tots es gusts. Si vos agrada es ball seguime. Sentiu ses notes d' un piano. Acostamos-hi. Baix d'es toldo, en es terradet hei ha un llum de petróleo; amb gran satisfacció de ses sogres, quatre pareyes ballen es rigodons. A un recó dos novios festetjen. Sa remò de ses seues paraules es aufegada p' els sons d' el piano, notes perdudes dins la calmosa nit.

Caminem un poc més. A un altre terradet enrevolten una taula un parei de *veteranos*. Es quinqué en mitx de sa taula, tanca sa rol-lada dins un círcul de llum y a damunt sa post traquetetjan ses fitxes d'es dominò.

Anem més envant; devant ses cases, d' un remolí de gent surten crits y giscos, un joversá está en mitx d' un rotlo d' atlotes y de jovenets; juguen a *la gallina ciega*, y per lo vist s' hi deverteixen molt.

Seguint sa vorera de mar, ¿sentiu aquesta remor? Son roncós d' els qui s' han adormit en es balancí, un matrimoni sensa infants y sensa maldecaps, com intérpretes de la naturalesa dormida entonant un himne a sa frescoreta reconfortant y a sa somnolenta cadira engronsadora.

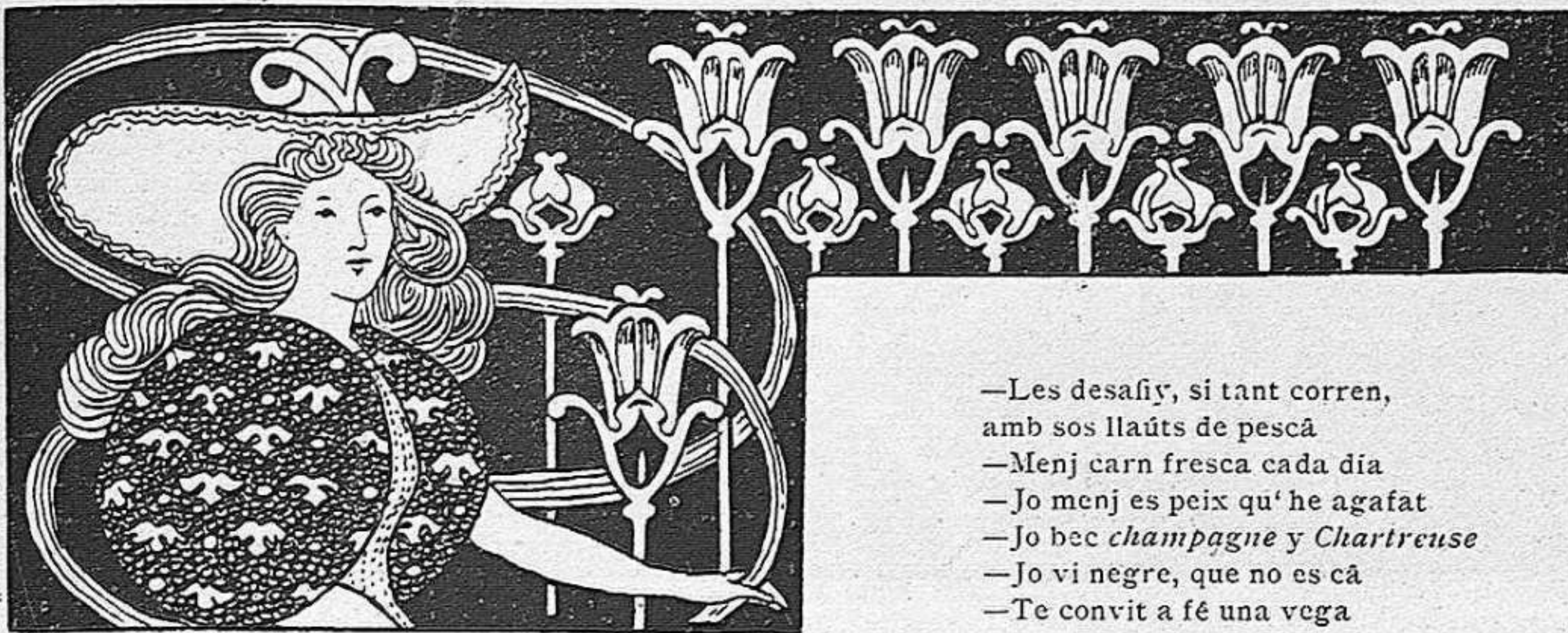
S' ha fet tart. El cèl está picat d' este's qu' umplen la terra d' una ténue claror. Tot pareix rodetjat d' el misteri.

Es Molinà.—Sa Roqueta

Sa Roqueta amb so molí descalabrat avansa mar endins com inquiet observador de s' horitzó y per la carretera cap a ciutat, aixeca es còs de gladiador moribunt els molins sensa entenes com esfigies ahont s' encarna tota la poesia agredolsa de cosa abandonada.

J. A. O.

Las dues grandeses

(Diàleg d'estiu)

—*Yo soy Alejandro el Rey...!*

—*Yo, Diógenes el can...!*

—¡Bon dia tenga el Terreno..!

—¡Estiga hò es Molinà...!

—¿Tan dematiné com sempre?

—Jo no 'm puc aixecà tart.

—¿Com vas en còs de camia?

—¿Com dús aquest coll tan alt?

—Jo el duc perquè així es sa moda

—Jo vaig en comoditat

—Ves alerta, no 't costipis.

—Jo, no; tú t' aufegarás

—¿No tens pò an es reumatisme?

—Jo visc ben for y ben sá;

ves alerta a aplegá es tifus,

perquè tens un mal vehinat

—Jo estic amunt

—Jo a ses costes

les trob males de pujá.

—Jo fas qualque devallada

—Y jo vaig sempre a pèu plá.

—Jo tenc tranvia

—Jo cotxos

—Jo teng bosc

—Jo teng la mà

—Teng sa vista més alegre

—Jo veig s' horitzó més gran.

—Jo teng landós y automòvils.

—Jo els hormetjos de pescá.

—Jo teng *xalets* y torretes

—Jo molins de moldre blat

—Jo teng gardènies y roses

—Jo teng horta y figural.

—Jo teng gas.—Jo teng petróleo

y sa lluna quant ne fa

Y si això no va de vèrbes

prest tendré electricitat

—Jó toc piano y bandurries

Y qualque vetlada cant

—Jo cant també amb sa guitarra

y uns orgues que sé tocá

—Teng canoes y balandres

que corren amb bon velam

—Les desafiý, si tant corren,
amb sos llaúts de pescá

—Menj carn fresca cada dia

—Jo menj es peix qu' he agafat

—Jo bec *champagne* y *Chartreuse*

—Jo vi negre, que no es cá

—Te convit a fé una vega

si vens a Ca' Catalá.

—Si vols tastá sa caldera

desd' ara estás convidat.

—No me vuy embrutá d' alga

—¡Si es s' abono d' els teus camps!

—Ses meves fie:, de seda

duen vestits elegants

y duen sempre sombreros

qu' em costen un uy cad' any.

—Y ses meves, al contrari

M' ajuden a guanyá es pa

y es séu vestit no es de seda

ni duen res en es cap.

Y solzament els diumenges

se posen sa manta ó es xal

per aná a missa primera;

no com ses téues, tan tart,

que hi van sols perquè els-e mirin

y a veüre s' enamorat.

—Adeu, que teng moltes feines

perquè anit donaré un ball.

—Y jo m' en vaig prest a jaure,

y demá aniré a pescá.

—A Porto Pi mil memorias

—Recádos a... s' Hort d' es Cá

—En fé Ponents, una lletra

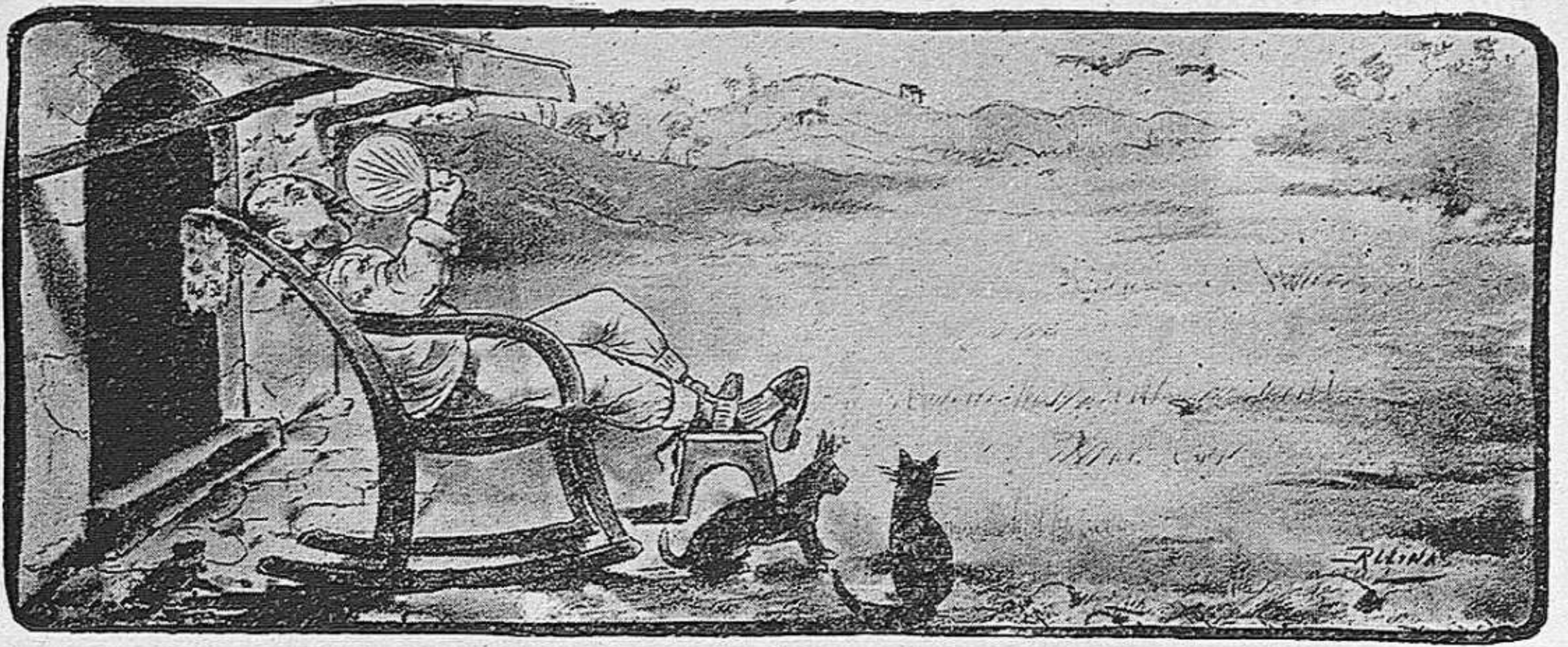
—Ja escriurás en fé Llevants

—(¡Qu' es d' orgullós ei Terreno!)

—(¡Qu' es de ximple es Molina!).

EMILIO OLIVER.

Carta estiuenca

An en Gabaldón, de «Blanco y Negro»

Son Rostoy, 10 de Septiembre.

FA quinze dies qu'estic instalat amb sa meva familia an aquest tranquil y *morigerado* llogaret. Hem vengut a pendre la fresca y lo únic qu'ha comparegut es sa calò y forta ferm, tant qu'els vespres en tanca sa porta sa casa pareix un vertadê forn després d'escombrar-lo. Basta dir-li qu'en *Rafaelin*, aquell lloro qui parlava millô que moltes persones mori aufegat de calò un d'aquest dies passats.

Sa campinya no pot essê més esplendent y delitosa, sempre seguit se veu un enrevoltat de mosquits afamagats qui s'aprofiten fins que poden, mosques vironeres, paparrres, grins que buiden es cap y qualque granot en tant y en quant que fa gitera.

Tots duim retratades a sa cara ses picades d'aquells filarmònics animalets.

Axò sí, distraccions n'hi ha tot arreu; a Can Cinto es tavernê s'hi reuneixen tots els cassadôs de fe y tot lo sant dia estan organisant expedicions; a Can Xapa es barbê hei van tots els aficionats a mesclarles en tant en quant y per últim ses reunions particulâs que dona la senyora Margalida, ahont hei assisteix tot lo bo y millô; aficionats al *bel canto*, an es ball y a sa música. Cada instant organisan unes vetlades que farían enveja an en Bethoven y en Mozart si visquessen.

S'altre día de pages Donya Margalida toca un solo de laud que no se dexava sentí per lo delicat, donya Blaya sa dona d'un coronel retirat amb veu de chantre cantá una romansa d'una opera d'el temps de nostro en pare Adan, na Beleta cantá unes

malaguenyes amb tanta gracia que tots quedaren endormiscats y per ultim en Pepet y na Lletrudis fiy de doya Benvinguda tocaren una pessa amb dues mans an es piano que va essê s'encant d'els seus pares.

Endemés un fonógrafo en veu de tereseta mos fé senti un bossí de discurs d'en Castelar, unes *guajiras* d'el *Legañas* cantadó andalús y sa *Marcha de Cádiz* per una banda de bandurries y guitarres, per no sé quins *alboradores*.

Tanta resonancia va tení aquesta festa que sa prensa s'en ocupá. Un amig de la casa omplí quatre columnes resenyant la festa en *El Bombo Mútuo*, periòdic independent.

Me descuidava de di que es *lunch* va essê de lo mes escuit; galletes d'en *Viñas y C.^a*, puntes a l'aire fetes en casa, aigo amb sucre per ses senyores y un poc de resolis de pedre p'els homos.

Després d'es *lunch* na Carmeta sa modista, ex-deixeble de n'Agostinet ballá es *Farabe Andalus* amb tots els aires de catalinera.

Es batle, qui va assistí á sa festa volgué lluir també ses seues habilitats y ballá una mateixa amb sa criada.

Ara es vecindari está entusiasmat amb motiu de sa bendició d'una nova campana per s'iglesia que, segons se diu, es comprada de *lance*.

Sa veritat es que sa que hei ha fa renou de picarol escardat.

Amb tal motiu tothom fa comentaris respecte á qui serán els padrins. Corre sa veu de que hei volen fe l'amo de *Son moix Ne-*

gre y sa madona de *Son Carabassa*, gent de bon recó y que no escatima una pesseta.

Fins aquí ja van tres ses captes que s' han fetes; sa primera per pagá sa campana, sa segona per reformes d'es campanà y sa tercera per sa festa de sa bendició de sa campana.

No!tros som considerats com a senyôs ciutadans maldement duguem més fam qu'els soldats de Tarragona y ja mos ténen fastidiats y bossa buida amb tantes captes, apesá de que les fassin amb xeremies que sempre alegren.

Durant tots els actes religiosos que se fan el senyô rectô, amb molt de tacto y finura, no se descuida de recordá se necessitat de que els filigresos fassin donatius per mes

lluhiment de ses festes de sa bendició de sa campana.

De segü qu' aquesta festa tendrá molta ressonancia; vol dí que se tirarà sa casa per sa finestra. Han sigut invitats notables poetes y unes quantes bandes de música, entre elles sa banda d' es Coll d' en Rebassa que tocá tant es pas doble *Conejito* á una posada de banderas com á un enterro.

El tendré el corrent de tot lo notable que passi fins y tot de s' estat de donya Matilde viuda fa vint anys d' un comandant de carabineros que no va está amb ella més que tres dies y pateix sovint sovint d' atacs de nirvis.

LLAMPAYES

PER SA COPIA J. M.

Crònica il·lustrada

UNA MÁQUINA FETA A MALLORCA

Dimars de l' altre setmana se verificaren les proves de la nova locomotora construïda per complet en els tallers de la Companyia

de Ferrocarrils de Mallorca baix la direcció de l' intel·ligent enginyer mecànic D. Joan Rubí, quina fotografia publicam juntament amb la de la nova máquina, que 's diu «Alfonso XIII».

Al acte hi assistiren tots els elements de la Junta, la major part d' els empleats d' oficines y els representants de la premsa qui s' embarcaren en el petit tren arrastrat per la nova máquina que salvá sa distancia de 5 kilòmetres que hi ha de Palma an el Pont d' Inca en 5 minuts, ò sí a una velocitat de 60 kilòmetres per hora, qu' es la máxima velocidad que 's permet en aquesta classe de líneas. Els assistents quedaren, doncs, molt satisfets de la prova.

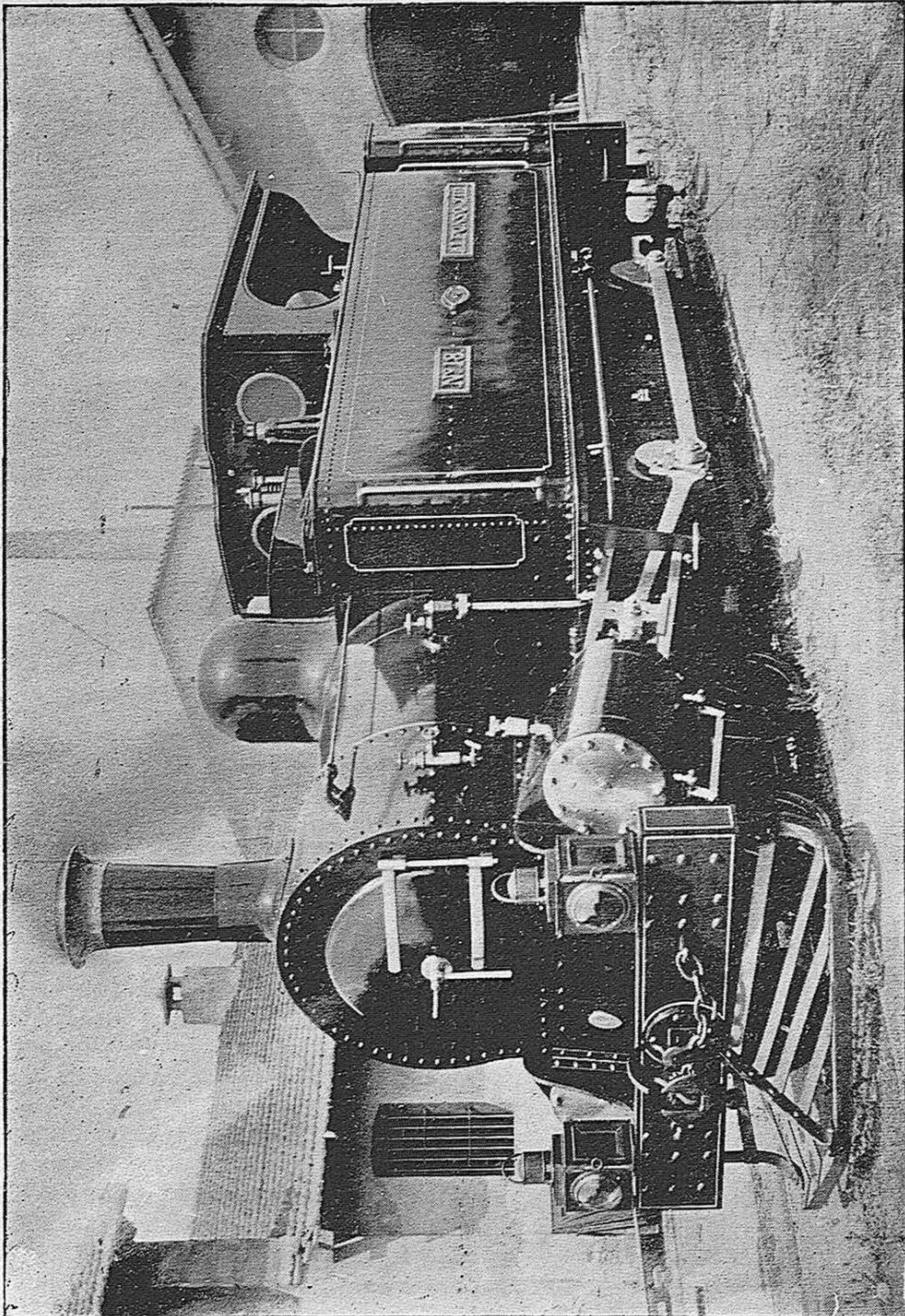
Després varen visitá á l' arribada els tallers de reparacions, qu' ara 's pot dí de construcció, ahont s' en está acabant una altre idéntica qu' haurá per nom «Espanya»

y quins detalls, tant d'una com de s'altra ha publicat sa premsa local.

Es fet es que son construïdes per complet, (excepte ses rodes) en tallés mallorquins, per

Rubí moltes felicitacions p' el pas donat vers l'adavant de l'industria balear, an-e quina felicitació LA ROQUETA s'adhereix de bon cor.

Els obrés que intervengueren en la cons-

Locomotora Alfonso XIII

brassos mallorquins, baix de la Direcció d'un mallorquí.

La companyia obsequiá després als assistents amb un *lunch*, rebent, així com D. Joan

trucció foren també obsequiats per la companyia amb un banquet a *Ca's Catalá*, presidit per l'esmenat enginyer D. Joan Rubí, reinant cordial alegria.